

2018-02-22
Ju2018/01289/KRIM

Justitiedepartementet

FOI
Totalförsvarets forskningsinstitut
164 90 Stockholm

Utökad uppdrag till Totalförsvarets forskningsinstitut om våldsbejakande extremistisk propaganda

Regeringens beslut

Regeringen utökar uppdraget till Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) att göra kartläggningar och analyser av våldsbejakande extremistisk propaganda som sprids via internet och sociala medier (Ku2016/01373/D). Syftet med det utökade uppdraget är att utveckla nya verktyg för analys av innehållet i den propaganda som förekommer och hur den sprids. Uppdraget syftar också till att öka kunskapen om vilken roll våldsbejakande extremistisk propaganda spelar vid självradikalisering med särskilt fokus på ensamagerande gärningspersoner. FOI ska för detta ändamål utveckla kartläggningarna inom digitala miljöer enligt följande.

- Ta fram verktyg för FOI:s analyser av våldsbejakande extremistisk propaganda.
- Ta fram verktyg för att kartlägga och analysera förekomsten av hot och hat som har riktats mot olika individer och grupper i samhället, t.ex. politiker och journalister.
- Ta fram analysrapporter om våldsbejakande extremistisk propaganda relaterat till brott och specifika händelser i samhället.

FOI ska även

- Sammanställa forskning, både nationell och internationell, om ensamagerande gärningspersoner samt analysera incidenter med ensamagerande kopplade till deras aktivitet i digitala miljöer.

Myndigheten ska göra en etikprövning hos Etikprövningsnämnden och utfallet av prövningen ska styra vilken typ av inhämtning och analys som kommer att kunna göras.

FOI ska inom ramen för uppdraget inhämta synpunkter från forskare och myndigheter samt i samverkan med berörda myndigheter sprida resultat och analyser till berörda yrkesgrupper. FOI ska också delta i internationellt kunskaps- och erfarenhetsutbyte i frågor som är relevanta för uppdraget.

För att genomföra det utökade uppdraget och de nya uppgifterna får FOI använda högst 2 350 000 kronor för 2018 från utgiftsområde 1, anslag 6:1, anslagspost 2 Allmänna val och demokrati – Värna demokratin – till Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Det innebär att FOI under 2018 totalt får använda högst 3 800 000 kronor för uppdraget. FOI ska regelbundet lämna skriftliga rapporter om uppdraget till Regeringskansliet (Justitiedepartementet). Den del av uppdraget som rör ensamagerande gärningspersoner ska dock redovisas senast den 1 februari 2019. Uppdraget ska slutredovisas den 13 februari 2020. Uppdraget i sin helhet kommer under 2018–2019 att omfatta högst 7 600 000 kronor, under förutsättning att riksdagen anvisar medel för ändamålet.

De medel för 2018 som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 22 februari 2019. Återbetalning och ekonomisk redovisning ska hänvisa till detta besluts diarienummer.

Skälen för regeringens beslut

Det är angeläget att öka kunskapen om vilken roll våldsbejakande extremistisk propaganda som sprids via internet och sociala medier kan spela i radikaliseringsprocesser. FOI har i sina kartläggningar och analyser visat att internet och sociala medier är viktiga verktyg för de våldsbejakande extremistgruppernas verksamhet i Sverige och utomlands. Via digitala forum sprids texter, bilder, symboler och filmer som får stor räckvidd och likasinnade personer får sina egna åsikter förstärkta, kontakter kan upprättas och diskussioner föras, även internationellt. I flera av dessa digitala forum normaliseras också hot, hat och rasism. Det kan även förekomma uppmaning till våld mot enskilda individer och specifika grupper i det svenska samhället. Flera av de senaste årens terroristattentat inom Europa har genomförts av till synes ensamagerande gärningspersoner. Analyser av

deras aktivitet i digitala miljöer har visat att de sannolikt tagit del av våldsbejakande propaganda via olika digitala forum.

I den överenskommelse om åtgärder mot terrorism som regeringen träffade med Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna den 7 juni 2017 anges att det nuvarande uppdraget till FOI ska förstärkas. Riksdagen har vidare gett regeringen tillkänna att det är viktigt att öka kunskapen om självradikalisering och i förlängningen ensamagerande terrorister i syfte att denna problematik tydligare bör inkluderas i det förebyggande arbetet (bet. 2016/17:KU23, rskr. 2016/17:294).

De kvantitativa kartläggningar och kvalitativa analyser som genomförs inom detta uppdrag ska ytterst leda till att göra de förebyggande verktygen och insatserna mot våldsbejakande extremism mer träffsäkra.

På regeringens vägnar

Peter Hultqvist

Elisabet Modée

Kopia till

Försvarsdepartementet/MFU, SUND

Justitiedepartementet/PO, SSK, EMA, RK KH

Utrikesdepartementet/FN

Socialdepartementet/FST

Näringsdepartementet/HT

Utbildningsdepartementet/S, UF, UH

Kulturdepartementet/D, Disk, MF

Polismyndigheten

Säkerhetspolisen

Brottsförebyggande rådet (Center mot våldsbejakande extremism)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Migrationsverket

Kriminalvården

Socialstyrelsen

Statens institutionsstyrelse

Barnombudsmannen

Kammarkollegiet

Försvarshögskolan

Göteborgs universitet

Statens skolverk

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Statens medieråd

Forum för levande historia

Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Sveriges Kommuner och Landsting